wtorek | 6 kwietnia 2010 | nr 40 (LXV) | cena: 6 kč

Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. www.glosludu.cz

GłosLudu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Na Wielkanoc Młynek i »Nowina« | s. 2

Zaolziacy też ginęli na »nieludzkiej ziemi« | s. 5

Ostatni krok bywa często najtrudniejszy | s. 8

Niewolnicy na życzenie?

PROBLEM: *Polscy górnicy zatrudnieni w Republice Czeskiej przez pośredników oficjalnie zarabiają tyle, ile sprzątaczki. To oznacza, że dostaną groszowe emerytury, a w razie wypadku znikome świadczenia. Na rękę otrzymują jednak o wiele więcej, bo trudno byłoby ściągnąć ludzi do pracy na dole za tak marną pensję. Około 60 proc. wynagrodzenia agencje wypłacają jako... tzw. delegacje. Nie wszyscy górnicy orientują się, co to właściwie oznacza. Małgorzata Kwiatkowska z Jastrzębia Zdroju dopiero po śmierci męża w wypadku w kopalni Darków w Karwinie zrozumiała, że znalazła się na lodzie.*

Fot. MAREK SANTARIUS

Koncern OKD zatrudniał w ubiegłym roku 3,4 tys. pracowników z firm zewnętrznych, takich jak Polcarbo.

– Mąż był fachowcem, pracował w Czechach ciężko, ale zarabiał dobrze, około 3 tys. zł. Zginął przygnieciony urobkiem. Byłam w szoku, gdy się o tym dowiedziałam. Dostaję teraz głodową rentę socjalną, bo czeskie składki są mniejsze niż u nas – opowiada wdowa.

Mąż nie powiedział jej o takiej umowie. Kwiatkowska uważa, że ją podpisał, bo chwytał się brzytwy. Nie mógł znaleźć pracy jako górnik. Przepracował 21 lat; najpierw w kopani Borynia, potem w Niemczech, ale kiedy wrócił do kraju, w śląskich kopalniach nie było już przyjęć. Dlatego skorzystał z oferty agencji Polcarbo. – Pośrednicy wykorzystują takich jak on; zrozpaczonych, bezrobotnych, którzy mają rodziny na utrzymaniu. Oni podpiszą wszystko, żeby pracować – uważa Kwiatkowska. 3 marca br. zgłosiła zawiadomienie o przestępstwie ściganym z urzędu do Prokuratury Rejonowej w Jaworznie. Oskarża firmę Polcarbo o oszustwo.

Krzysztof Kwiatkowski osierocił czworo dzieci. Na początku 2005 roku poprzez firmę Polcarbo w Jaworznie został zatrudniony w firmie Polcarbo w Karwinie – obie te firmy prowadzi jedna rodzina. Kwiatkowski podjął pracę w kopalni Darków, która należy do ostrawsko-karwińskiego koncernu OKD. W styczniu 2006 roku zginął. Praca górnika w czeskich kopalniach wiąże się z zagrożeniami. Jak informuje czeska agencja informacyjna CTK, koncern OKD zatrudniał w ubiegłym roku 3,4 tys. pracowników z firm zewnętrznych, takich jak Polcarbo. W 2008 zginęło w kopalniach OKD siedmiu górników, a 406 zostało rannych. W ubiegłym roku zginęło trzech górników, a rannych było 346.

Sytuacja Kwiatkowskiego jako pracownika była dziwna. 40 proc. wynagrodzenia wypłacała mu firma zarejestrowana w Czechach, a Polcarbo w Jaworznie 60 proc. w formie delegacji. Od tych 60 proc. nie odprowadzano zaliczki na podatek dochodowy ani na ubezpieczenie zdrowotne.

Kwiatkowska twierdzi, że polskie Polcarbo po śmierci męża w niczym jej nie pomogło, wyparło się go. Żeby dostać odszkodowanie, musiała wynająć adwokata. Okazało się wtedy, że wypadek zgłoszono formalnie z półrocznym opóźnieniem. – Na jakiej podstawie polska firma wypłacała mężowi delegacje, skoro nie był ich pracownikiem? – zastanawia się Kwiatkowska.

W rezultacie tych machinacji Małgorzata Kwiatkowska dostaje na osobę tylko 205 zł renty socjalnej. Pracuje jako sprzątaczka, z trudem utrzymuje dom i dzieci. Jest w o wiele gorszej sytuacji niż wdowy po górnikach, którzy pracowali w polskich kopalniach. Dlatego z pomocą mecenasa Mariusza Ganity z Wodzisławia Śląskiego chce doprowadzić do tego, żeby sąd wyjaśnił, czy Polcarbo nie narusza prawa, oszukując państwo polskie i górników.

GRAŻYNA KUŹNIK,
„Polska Dziennik Zachodni”
Współpraca:
DANUTA CHLUP
„Głos Ludu”

Ciąg dalszy na str. 3

ZDARZYŁO SIĘ

SMP WYBRAŁO NOWY ZARZĄD

W czeskocieszyńskim klubie „Dziupla” spotkali się w Wielką Sobotę członkowie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. Na zjeździe podsumowano ostatnie dwa lata działalności SMP i wybrano nowy zarząd. Prezesem pozostał nadal Roman Sekula, wiceprezesem po raz kolejny Adela Stec. Do zarządu weszło jednak kilka nowych osób: Barbara Schoupal, Tomasz Kostka oraz Elżbieta Jedzok. – Do SMP zapisanych jest w tej chwili 68 osób. Być może nie jest to bardzo dużo, ale postanowiliśmy, że lepiej będzie skupić się na propagowaniu polskości i kultury polskiej na Zaolziu, niż tylko zbierać legitymacje członkowskie – ocenił prezes Roman Sekula. – Ostatnie dwa lata były dla nas bardzo ciekawe. Przede wszystkim rozpoczęła się nowa przygoda z klubem „Dziupla”, który pochłonął wiele naszej enrgii. Realizowaliśmy różne projekty i imprezy, jak Dni Kultury Studenckiej czy projekt „independent.pl” – podsumował. Na zjeździe dyskutowano o przyszłości Stowarzyszenia. Młodzi działacze postanowili, że dotychczasowy sposób pracy i organizowane inicjatywy będą kontynuowane. Pogłębiona zostanie również współpraca z innymi organizacjami, Radą Młodzieży przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego czy Sekcją Akademicką „Jedność”.

(ep)

REKLAMA

GL-007

POGODA

wtorek	środa
dzień: 5 do 8 °C	dzień: 10 do 11 °C
noc: 2 do -3 °C	noc: 0 do -1 °C
wiatr: 6 m/s	wiatr: 2 m/s

REKLAMA

PALÍRNA U ZELENÉ LÍPY 1999

W środę **7 kwietnia** przyjeżdża

MILOŠ ZEMAN

Partia Praw Obywateli Zemanovci
i jego **autobus** ZEMÁK

Stonawa 9:10 – 10:30, parking centrum koło kliniki przed Domem PZKO

Hawierzów 11:00 – 11:50, przed stadionem zimowym

Karwina 16:20 – 17:00, parking TESCO

Hawierzów 17:30 – 18:30, przed kinem CENTRUM

DARMOWO: Pyszna kaszanka – dar inż. Andrzeja Febra

GL-242

10040
9771212422027

KRÓTKO

SPOSÓB NA ODPADY

OLBRACHCICE (dc) – Mieszkańcy gminy mają od czwartku do dyspozycji nowy punkt zbioru odpadów. Gmina wybudowała go obok drogi prowadzącej do Zarządu Dróg. Koszty budowy wyniosły 3,1 mln koron. W 90 procentach inwestycja została sfinansowana z funduszy europejskich. W nowym punkcie zbioru zainstalowano 12 kontenerów na różnego rodzaju odpady. Jan Farník z wydziału środowiska naturalnego Urzędu Gminy wyliczył, że każdy mieszkaniec zebrał w ub. roku blisko 5 kg papieru, blisko 3 kg tworzyw sztucznych i prawie 70 kg odpadów biodegradowalnych. – Wierzę, że ta liczba, dzięki punktowi zbioru, będzie rosła – powiedział podczas uroczystego otwarcia.

GÓRALE NAD OSTRAWICĄ

OSTRAWA (dc) – W trzydniowym jarmarku wielkanocnym, który odbył się w Ostrawie na Kurzym Rynku, brali udział również górale z MK PZKO w Jabłonkowie oraz rzemieślnicy ludowi spod znaku „Górolsko Swoboda". Jabłonkowianie sprzedawali w swych stoiskach srebrną cieszyńską biżuterię, ozdoby z drutu i kości, koronki, rzeźby, owcze sery. Nie brakło góralskiej mioduli, baranków wielkanocnych, które piekły członkinie Klubu Kobiet, i domowej wędzonki. Na jarmarku przedstawiali swe rękodzieła rzemieślnicy z regionu ostrawskiego, wołoskiego, Słowacji i Polski. Jarmark urozmaicały występy zespołów folklorystycznych.

U SENIORÓW ZMIANY

BOGUMIN (ep) – Po trzech miesiącach zakończył się remont w Domu Seniora w Starym Boguminie. Pensjonariusze ośrodka mają teraz do dyspozycji łazienki w każdym pokoju. Zwiększył się wprawdzie komfort, ale z powodu przebudowy zmniejszyła się liczba miejsc – teraz Dom Seniora może przyjąć 58 osób, o 10 mniej niż przed remontem. Wcześniej mieszkańców ośrodka trzeba było jednak odprowadzać do wspólnej łazienki na korytarzu. Remont sfinansowało miasto oraz Urząd Wojewódzki, który zarządza ośrodkiem.
– W planie jest również remont sutereny, gdzie przeniesione zostaną szatnie dla personelu, a na parterze ma powstać pokój wspólny dla pensjonariuszy – poinformowała rzeczniczka miasta, Lucie Balcarová

URZĘDNIKÓW ZNAJDZIEMY GDZIE INDZIEJ

KARWINA (ep) – W ciągu najbliższych kilku tygodni niektóre wydziały karwińskiego Urzędu Miejskiego zmienią swoją siedzibę. Przeprowadzać będzie się wydział działalności gospodarczej, który od 12 kwietnia karwiniacy znajdą w budynku byłego zarządu wojskowego we Frysztacie przy ul. Karola Śliwki. Od 19 kwietnia w tym samym miejscu swoją siedzibę będzie mieć także wydział wykroczeń. W następnych miesiącach przenosić się będą niektóre inne wydziały.

Na Wielkanoc Młynek i »Nowina«

W centrum Łomnej Dolnej w niedzielę wielkanocną panował spory ruch. Gmina przygotowała jarmark i program świąteczny. Kto nie umiał upleść „korbacza" albo zdobić jajek, mógł podglądać, jak się to robi. W muzeum przygotowano pokaz prac twórców z Łomnej i okolicznych miejscowości, także z Polski, była wystawa starych fotografii, można było też spróbować domowej mioduli. Dziecięce zespoły folklorystyczne przygotowały program „goiczek", a w hotelu „Pod Akacjami" wystawiano sztukę Władysława Młynka.

Budowa nowej „ławki przez potok" i domniemana wymiana pieniędzy to problemy trapiące bohaterów „Wymiany" Młynka. Przedstawienie przygotował Klub Młodych MK PZKO, a śmiała się cała sala, bo na teatr w niedzielne popołudnie przyszło sporo osób. Sztuki wystawiane „po naszymu" to już tradycja miejscowego Klubu Młodych, zwykle udaje im się przygotować sztukę właśnie na Wielkanoc. Po przedstawieniu grały do wieczora kapele „Nowina" i „Kozubek". **(ep)**

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

„Wymiana" Władysława Młynka – radni świętują budowę „ławki przez potok".

Dofinansują działalność

Władze Czeskiego Cieszyna rozdzieliły już tegoroczne dotacje dla działających w mieście organizacji. Na pieniądze mogą liczyć także polscy działacze. – Co roku miasto wspiera finansowo również polskie organizacje, na przykład miejscowe koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, a także organizacje, które działają nie tylko na terenie Czeskiego Cieszyna, ale na całym Zaolziu, na przykład Ars Musica czy Kongres Polaków – wyjaśnia wiceburmistrz miasta, Stanisław Folwarczny. Miasto wsparło na przykład Zarząd Główny PZKO dofinansowując działalność zespołu „Olza", Zaolziańskie Towarzystwo Fotograficzne, które chce zorganizować plener, czy Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska" przygotowujące uroczystości z okazji 70. rocznicy zbrodni w Katyniu. Na liście organizacji kulturalnych wspartych dotacją znalazły się także na przykład Miejscowe Koło PZKO Czeski Cieszyn-Centrum, które fundusze z miasta przeznaczy na działalność chóru „Harfa", zorganizowanie koncertu i spotkania „Klubu Propozycji".

Czeskocieszyński ratusz wspiera również działalność sportową, na pieniądze może liczyć w tym roku na przykład klub sportowy „Gimpel", działający przy Polskim Gimnazjum, oraz MK PZKO w Mistrzowicach, które tradycyjnie zorganizuje Bieg na Przełaj o memoriał Wandy Delong. **(ep)**

CYTAT DNIA

Teraz każdy pracownik zamiast krytykować może zaproponować, jak coś zrobić lepiej, korzystniej, bezpieczniej. Autor każdej zaakceptowanej propozycji staje się członkiem grupy, która wprowadza pomysł w życie.

Tak zasadę Programu Trwałej Poprawy wprowadzonego w kopalniach OKD tłumaczy dyrektor operacyjny spółki, Leo Bayer. Za każdy przyjęty pomysł wypłaca się górnikowi 1000 koron, kolejne premie w trakcie realizacji. **(ep)**

Pieniądze na edukację po polsku

Towarzystwo Nauczycieli Polskich w RC planuje realizację dwóch projektów – oba wsparło finansowo czeskie Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego. W ramach dotacji wspierającej naukę w językach mniejszości narodowych i edukację wielokulturową, przyznano Towarzystwu 110 tys. koron na zorganizowanie spotkań metodycznych nauczycieli, wybór i zakup polskich podręczników. – Najpierw nauczyciele będą spotykać się, żeby omówić problematykę podręczników, wybrać do każdego przedmiotu odpowiednie książki. Nie jest to zadanie łatwe, bo szkoły mają różne programy nauczania i różne potrzeby – wyjaśnia Stanisław Folwarczny, wiceprezes TNP. Jak dodaje, zakup polskich podręczników jest naszym szkołom bardzo potrzebny. Do uczniów trafią w 2011 roku.

Drugą inicjatywą planowaną przez TNP jest wydanie podręcznika do edukacji regionalnej. „Spotkania nad Olzą II" to kontynuacją realizowanego już kilka lat temu projektu. Wtedy wydano zeszyt roboczy o edukacji regionalnej dla uczniów drugiego stopnia polskich szkół podstawowych. Teraz podręcznik trafi do każdego ucznia starszych klas, a książek wystarczy aż na dziesięć lat.

Z tego samego ministerialnego programu dotacyjnego sfinansowane zostaną również projekty innych polskich organizacji. Na pieniądze może liczyć na przykład Kongres Polaków organizujący Zieloną Szkołę nad Bałtykiem, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy na inicjatywę „Zaolzie 2010", Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki organizujące kolejny rocznik „Z książką na walizkach" czy niektóre polskie szkoły planujące różne imprezy edukacyjne.

Pieniądze na ciekawy projekt dostała również Akademia Handlowa w Czeskim Cieszynie, w której istnieją klasy polskie. Za ministerialne fundusze w szkole powstanie fachowa biblioteka ze specjalistycznymi słownikami i literaturą pomocną w tłumaczeniu tekstów z polskiego na czeski i odwrotnie. – Co roku organizujemy konkurs na tłumaczenia z języka polskiego na czeski i z czeskiego na polski. Uczniowie przekładają teksty zwykłe i specjalistyczne z zakresu handlu, ekonomii, księgowości. W konkursie biorą udział zarówno uczniowie klas czeskich, jak i polskich, jest duże zainteresowanie. Nie mamy zbyt dużo specjalistycznych słowników, więc taka biblioteka będzie bardzo pomocna – wyjaśnia dyrektorka Akademii Handlowej, Krystyna Bonček. Zakupione książki i słowniki znajdą się w jednym pomieszczeniu, które będzie służyło także jako czytelnia. Niektóre pozycje będzie można wypożyczać, na miejscu uczniowie będą mogli także skorzystać ze słownika w komputerze. **(ep)**

Bezpiecznie wpaść w poślizg

W Ostrawie powstanie Centrum Bezpiecznej Jazdy. Służyć będzie kierowcom, którzy chcą się nauczyć panowania nad samochodem w trudnych warunkach, a tym, którzy mają na swym koncie punkty karne za wykroczenia w ruchu drogowym, umożliwi ich kasacja.

Miasto zainwestuje w budowę Centrum blisko 82 mln koron – połowę w bieżącym, połowę w następnym roku. Budowa rozpocznie się w czerwcu, a zakończy w marcu przyszłego roku. Centrum powstanie w kompleksie firmy Libros w Ostrawie-Przywozie, na terenie, gdzie obecnie odbywają się ćwiczenia jednostek Zintegrowanego Systemu Ratownictwa.

– Poziom techniczny pojazdów rośnie. Człowiek zostaje w tyle za rozwojem techniki. Dowodem na to są statystyki wypadków drogowych, z których wynika, że przeszło 90 procent wypadków jest wynikiem winy kierowcy. Jedna trzecia wypadków wynika z tego, że kierowca traci panowanie nad samochodem w trudnych warunkach pogodowych. Jedną z przyczyn jest niski poziom przygotowania kierowców w tym zakresie – wyjaśnia rzeczniczka ostrawskiego magistratu, Andrea Vojkovská.

Specjalne ośrodki, w których można symulować trudne warunki – na przykład mokrą lub śliską nawierzchnię, nagłe przeszkody na drodze, jazdę ze stromej górki i tym podobnie, powstają dziś wszędzie w Europie. Ich atutem jest to, że przeszkolenie odbywa się w bezpiecznych warunkach. **(dc)**

Liczba dnia

40

budynków będzie rywalizować o tytuł „Budynek Województwa Morawsko-Śląskiego 2009". W tym roku do prestiżowego konkursu, organizowanego pod patronatem hetmana Jaroslava Palasa, zgłoszono rekordową liczbę budynków. Wyniki poznamy podczas czerwcowej gali.

SYTUACJA POLSKICH GÓRNIKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ NIEPOKOI ZWIĄZEK ZAWODOWY GÓRNIKÓW W POLSCE

Delegacja na... przodku

Wdowa po polskim górniku, który zginął w kopalni Darków w Karwinie, dostaje po nim znikome świadczenia. Okazało się, że jej mąż oficjalnie zarabiał mniej niż połowę tego, co dostawał miesięcznie na rękę. Tylko od tej sumy był ubezpieczony w Czechach przez firmę Polcarbo w Karwinie. Resztę, czyli około 60 proc. zarobków, stanowiły tzw. delegacje, wypłacane przez polskiego pośrednika Polcarbo w Jaworznie. Małgorzata Kwiatkowska dowiedziała się, że tylko pod takim warunkiem mógł się zatrudnić, gdy był bezrobotny.

– To skandal, bo żeruje się na zdesperowanych ludziach, którzy często zupełnie nie orientują się w kruczkach prawnych. W razie wypadku polscy górnicy za niebezpieczną pracę w czeskich kopalniach dostają grosze, ale boją się protestować — komentuje mec. Mariusz Ganita z Wodzisławia Śląskiego, który pomógł Kwiatkowskiej złożyć zawiadomienie o oszustwie do jaworznickiej prokuratury.

W piśmie do prokuratora napisali: „Jedna rodzina tylko po to, żeby obchodzić polskie przepisy prawa, zawiązała zamiast jednej spółki prawa handlowego z siedzibą w Polsce, drugą spółkę w Czechach. Skoro pracodawca polski wypłaca co miesiąc kwotę ok. 60 proc. wynagrodzenia za pracę w czeskiej kopalni, to firma Polcarbo w Jaworznie oficjalnie tylko dla pozoru zawiera umowę o skierowanie do pracy za granicą, a tak naprawdę zawiera umowę o pracę".

W internecie na forach poszukujących pracy czasem pojawiają się głosy, ostrzegające przed pracą w czeskich kopalniach. Ktoś pisze: „Połowa górników obudzi się z ręką w nocniku, gdy przyjdzie czas na emeryturę".

Fot. MAREK SANTARIUS

Praca w kopalniach to ciężki kawałek chleba.

– O wypadkach i emeryturze się nie myśli, bo najważniejsza jest jakaś robota na dziś i żeby było co do garnka włożyć – przyznaje jeden z górników zatrudnionych w Polcarbo. – Trzech górników kiedyś próbowało skarżyć się na warunki pracy i umowy, ale nie przedłużono im kontraktów. Teraz wszyscy boją się odezwać.

Firma Polcarbo w Jaworznie nie rozumie, dlaczego wdowa do niej kieruje swoje pretensje. Leszek Ryskalok, prokurent polskiego Polcarbo, odpowiedział pisemnie redakcji: „Pan Kwiatkowski nigdy nie był naszym górnikiem, a tym samym pracownikiem. O zasady wynagradzania polskich górników w Czechach należy pytać czeskie podmioty gospodarcze zatrudniające tychże górników. Te 40 proc. to jakieś kuriozum. Według naszej informacji wszelkie składki i podatki pracodawca odprowadza od 100 proc. wynagrodzenia brutto. Jeśli jest inaczej to należy to skonfrontować z faktycznym pracodawcą. My nie zatrudniamy górników. O ile nam wiadomo w Czechach funkcje opieki nad wdowami górników spełnia Stowarzyszenie Święta Barbara z siedzibą w Ostrawie. Ilu górników zatrudnia nasza spółka? Nikogo, słownie zero".

Kwiatkowska dostała od stowarzyszenia pieniądze na wakacje dzieci, na kurs prawa jazdy dla syna i kurs zapamiętywania dla córki.

– Warunki pomocy Stowarzyszenia Święta Barbara dla wszystkich rodzin, a więc czeskich i polskich są takie same. Pokrywamy koszty wykształcenia dzieci, związane z ich wolnym czasem i opieką medyczną – informuje Valdislav Sobol, rzecznik spółki OKD.

Wdowa jest wdzięczna za wsparcie, ale jest zdania, że to nie zmniejsza odpowiedzialności pracodawcy za niekorzystne dla górników manipulacje z ubezpieczeniem.

Pełnomocnik Polcarbo w Karwinie, Karin Buchtová, potwierdza, że Krzysztof Kwiatkowski był ich pracownikiem. Odmawia jednak wypowiedzi do prasy do czasu, aż sprawę rozstrzygnie sąd. Właścicielami czeskiej Polcarbo są trzy osoby: główny udział mają Leszek i Rafał Ryskalokowie z Polski, trzecim wspólnikiem jest Karel Śniegoń z zaolziańskiej Ligotki Kameralnej.

Chętniej wypowiada się dyrektor innej polskiej spółki pośredniczącej w zatrudnianiu polskich górników w Czechach. – Też wypłacamy górnikom delegacje, premie, a ubezpieczona pensja to tylko część zarobków. Prawdę mówiąc, nie liczymy na to, że młodszy Polak będzie pracował w czeskich kopalniach aż do emerytury. Tutaj górnik musi pracować aż do 62 roku życia, nie odchodzi po 25 latach pracy jak nasz – wyjaśnia Ryszard Szeithauer z bytomskiego Alpexu. Dodaje, że firma zatrudnia często polskich górników na emeryturze, którym te składane zasady wynagradzania odpowiadają. W razie wypadku i tak leci im polska emerytura.

– Oni już mają swoje świadczenia, tutaj chcą tylko dorobić. Czesi ich cenią, bo są dobrymi fachowcami – dodaje Szeithauer.

Okazuje się, że polscy górnicy na emeryturze mają jeszcze tyle siły, żeby ciężko pracować w czeskich kopalniach, na najtrudniejszych odcinkach. A Polska tymczasem wypłaca im wysokie świadczenia. – Dlatego słyszę, że powinnam cicho siedzieć, nie rozgłaszać sprawy – przyznaje Kwiatkowska. – Ale ja staję w obronie tych, którzy nie są w tak dobrej sytuacji jak emeryci i boją się mówić. Ja nie mam już nic do stracenia.

Kwiatkowska zdaje sobie sprawę, że zmiana zasad zatrudniania polskich górników nie będzie łatwa.

– Obowiązuje taka umowa, jaką pracownik podpisuje – stwierdza Michał Olesiak z Państwowej Inspekcji Pracy w Katowicach.

Sytuacja polskich górników w Czechach niepokoi jednak Związek Zawodowy Górników w Polsce. – Wiemy, co tam się dzieje. Trudno nam interweniować, bo nie ma tam związków zawodowych. Dopiero kiedy wydarzy się jakaś tragedia, szukają u nas pomocy – mówi Wacław Czerkawski, wiceprzewodniczący ZZGwP. – Koniecznie trzeba im uświadamiać, że powinni stanowczo dochodzić swoich racji. Tylko wiedza o własnych prawach pomoże nie tylko im, ale i kolejnym zatrudnionym. To nie czasy niewolników.

GRAŻYNA KUŹNIK, „Polska Dziennik Zachodni"
Współpraca: DANUTA CHLUP „Głos Ludu"

ZASKAKUJĄCA SYTUACJA

Małgorzata Rusewicz, ekspert z zakresu prawa ubezpieczeniowego i rynku pracy, przedstawiciel Naczelnej Rady Zatrudnienia i Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan":

Sytuacja, w jakiej znalazł się polski górnik, zatrudniony przez czeską firmę, ale któremu delegacje wypłaca polski pośrednik, jest zaskakująca. W polskim prawie zwrot kosztów za dojazdy pracownika do pracy wypłaca tylko pracodawca. Nie wiadomo, jaka relacja służbowa łączyła tego górnika z pośrednikiem, który zaprzecza, że go zatrudniał, ale płacił mu delegacje czy jak to nazywa - świadczenia kontraktowe. Nie dotował go chyba z litości, bo w Czechach górnik mało zarabiał. Uważam, że relacje między górnikiem powinien zbadać sąd pracy i ubezpieczeń społecznych.

NARUSZENIE PRZEPISÓW?

Przemysław Pogłódek, prawnik specjalizujący się w prawie pracy, były rzecznik Państwowej Inspekcji Pracy w Katowicach:

Należałoby się zastanowić, czy w tym przypadku nie dochodzi do naruszenia przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych i przepisów skarbowych. Oto bowiem dieta nie podlega ani składce na ubezpieczenia, ani opodatkowaniu. Dotyczy to jednakże diet w zgodnym z prawem znaczeniu tego pojęcia, czyli wypłacanych w sytuacjach, gdy faktycznie mamy do czynienia z podróżą służbową. Podmiot może się narazić na zarzut podczas kontroli ZUS i urzędu skarbowego, że świadczeń tych nie potraktował, na zasadach właściwych dla wynagrodzenia za pracę.

Młodzi cieszyniacy szykują muzyczną niespodziankę

Już wkrótce scena Teatru im. A. Mickiewicza zamieni się w magiczną i pełną muzyki krainę. Cieszyńska młodzież ze Szkoły Tańca Nowoczesnego „Pas de Bourree" od kilku miesięcy z ogromnym zaangażowaniem pracuje nad wyjątkowym musicalem.

Przygotowania do musicalu „Gdzieś po drugiej stronie tęczy", opartego na motywach znanej baśni „Czarnoksiężnik z krainy Oz", trwają od kilku miesięcy. Izabela Tymich, założycielka szkoły „Pas de Bourree", pracowała nad scenariuszem i choreografią już od wakacji. W musicalu wystąpi głównie młodzież cieszyńskich szkół podstawowych i gimnazjalnych, łącznie około 80 osób. Grupie pomaga sztab osób odpowiedzialnych za scenografię, muzykę i stronę aktorską. Tancerze zaprezentują szeroki wachlarz tańców: hip-hop, modern jazz i theathre dance.

– Zaangażowanie młodzieży i ich samodyscyplina jest na miarę tancerzy profesjonalnych. Odbywają się dodatkowe weekendowe treningi wymagające pewnego poświęcenia. Nie ma żadnego problemu, by zebrać tancerzy na zajęciach, co pokazuje, że to co robimy, ma sens – podkreśla Izabela Tymich.

Szkoła Tańca Nowoczesnego „Pas de Bourree" powstała 4 lata temu, ale już 8 lat wcześniej istniała niewielka grupa taneczna o tej samej nazwie. Po otwarciu miejsca, w którym młodzi cieszyniacy mogliby uczyć się tańca, okazało się, że zainteresowanie tą formą spędzania wolnego czasu jest ogromne i obecnie szkoła ma ponad 100 tancerzy w wieku od 6 lat do osób dorosłych. Oprócz samej nauki tańca, w centrum zainteresowania szkoły jest przede wszystkim tworzenie musicali. – Wystawienie tego rodzaju widowiska wiąże się z ogromem pracy. Trzeba napisać scenariusz i piosenki, stworzyć choreografię, a potem rusza około półroczna praca z młodzieżą. Do tego dochodzi kwestia scenografii i rozwiązań technicznych. Myślę jednak, że połączenie muzyki, tańca i aktorstwa daje wspaniałe efekty – dodaje Izabela Tymich.

To już trzeci musical, nad którym pracują młodzi cieszyńscy tancerze. Poprzednie, oprócz wymiaru artystycznego, miały także wymiar profilaktyczny: „Dzielnica gniewu" opowiadała o tym, że warto mieć marzenia i dążyć do ich realizacji, natomiast musical „Nie tresuje się motyli" dotyczył relacji między dziećmi a rodzicami, potrzeby dialogu między nimi.

Premiera musicalu „Gdzieś po drugiej stronie tęczy" odbędzie się 9 kwietnia w Teatrze im. A. Mickiewicza. Bilety, które kosztują 8 zł, już można nabywać w kasie teatru. **(gc)**

Mordowano najlepszych

Szykują się uroczystości wspomnieniowe związane z mordem stalinowskim, nazwanym popularnie Katyniem. W wydarzeniach tych Zaolzie odegrało bolesną rolę w postaci kilkuset ofiar.

Zdjęcia: ARC

Zdjęcie z ekshumacji pomordowanych na Wschodzie.

Spotykałem się z tym zagadnieniem w związku z opracowaniem zaolziańskich ofiar, gdzie miejsce śmierci ofiary musiałem podawać jako „zaginiony". Praca „Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej 1939-1945" (1988 r.) rodziła się w przeciągu kilkunastu lat i pochłonęła przeszło tysiąc roboczogodzin. Publikacja była przez historyków czeskich mocno krytykowana, a w moim odczuciu, przez nasze społeczeństwo niedoceniona. Uważam, że obecnie jest po temu odpowiedni moment, by wspomnieć też o pierwszych przejawach polityki rasistowskiej okupantów hitlerowskich na Zaolziu.

Tablica pamiątkowa Wacława Olszaka w Karwinie.

Z pierwszym dniem II wojny światowej, 1. 9. 1939, rozpoczął się niespełna sześcioletni okres okupacji hitlerowskiej, najczarniejszy i najboleśniejszy w nowożytnej historii Zaolzia. Polityka dyskryminacyjna okupanta i różne formy oporu spowodowały, że Zaolzie poniosło dotkliwe straty w ludziach: około 2000 osób (w tym przeszło 80 proc. Polaków) zginęło w obozach koncentracyjnych, więzieniach i w czynnej walce z nazizmem; unicestwiono około 2500 Żydów, a ponad tysiąc Zaolzian wcielonych przymusowo do Wehrmachtu poległo na frontach. Ogólna liczba ofiar wynosi zatem około 6000. Do tego należy również wliczyć kilkaset ofiar stalinizmu (Katyń itp.).

Dla ułatwienia realizacji swej polityki rasistowskiej, w celu zorientowania się w strukturze narodowościowej, przeprowadzili naziści przy pomocy tzw. terroru perswazyjnego – atmosfery strachu – w grudniu 1939 roku tzw. „palcówkę" (Fingerabdruck). Spis wykazał w byłych powiatach czeskocieszyńskim i frysztackim: 24 proc. Polaków, 21 proc. Czechów, 18 proc. Niemców i 37 proc. osób narodowości „śląskiej".

Już w pierwszych dniach wojny aresztowali hitlerowcy szereg wybitniejszych Polaków miejscowych, wywożąc ich do obozu koncentracyjnego w Skrochowicach, zamordowali byłego burmistrza Karwiny, ogólnie lubianego i zasłużonego lekarza, Wacława Olszaka, dokonali pierwszego masowego mordu 18. 9. 1939 r. w Karwinie rozstrzeliwując 12 Polaków z okolicznych miejscowości.. Na przełomie lat 1939/1940 wywieziono setki miejscowych obywateli do Rzeszy na przymusowe prace. W kwietniu 1940 r. nastąpiła pierwsza potężna fala aresztowań i wysyłania do obozów koncentracyjnych z góry przeznaczonej do likwidacji fizycznej inteligencji, a także byłych czołowych działaczy społecznych i narodowych spośród miejscowej ludności polskiej. I rzeczywiście, większość z nich została tam wymordowana w pierwszych latach pobytu. Znaleźli się między nimi: Jan Buzek (1874-1940), dr medycyny, działacz społeczno-narodowy, prezes HPC, polityczny, poseł do parlamentu w Pradze; Karol Junga (1887-1943), działacz społeczno-narodowy, gospodarczy, polityk, czołowa postać Związku Śląskich Katolików, poseł do sejmu krajowego w Brnie; Paweł Klus i Ferdynand Kraus, wybitni działacze ruchu robotniczego; Wacław Olszak (1869-1939), dr medycyny, wybitny działacz społeczno-narodowy, samorządowy, opiekun młodzieży szkolnej, filantrop, czołowy działacz w Macierzy Szkolnej, burmistrz Karwiny, zamordowany w pierwszych dniach okupacji hitlerowskiej przez karwińskich nazistów; Karol Śliwka (1894-1943), przywódca ruchu komunistycznego na Zaolziu, redaktor miejscowych pism robotniczych, poseł do Zgromadzenia Narodowego w Pradze, obrońca zaolziańskiej ludności polskiej, zamordowany przez hitlerowców; Władysław Wójcik (1882-1940), pedagog, inspektor szkolny, czołowy działacz turystyczno-sportowy – „Beskid Śląski", inicjator budowy schroniska na Kozubowej, działacz w dziedzinie opieki społecznej i socjalnej, założyciel Rodziny Opiekuńczej.

Przypomnijmy sobie przebieg poczynań hitlerowców w pierwszym roku „panowania": 11 września 1939 - Wacław Olszak bestialsko zakatowany w Karwinie, 18 września 1939 masowy mord w Karwinie. Hitlerowcy rozstrzelali 12 Polaków: z Łąk (1), Orłowej (1), Stonawy (2), Suchej Dolnej (1) i Suchej Średniej (7). W okresie wrzesień-grudzień 1939 aresztowano i zamordowano w obozach koncentracyjnych 9 miejscowych Polaków. Byli to: Alojzy Harężlok, Józef Kawulok, Jan Kluz, Ignacy Marszałek, Franciszek Martynek, Ignacy Motyka, Antoni Mucha, Józef Podeszfa, Józef Smolana. Gmina wykazuje ogółem 30 ofiar, w tym 27 Polaków, 3 Czechów. 22 zginęło w obozach koncentracyjnych i więzieniach nazistowskich.

Niespełna sześcioletni okres okupacji hitlerowskiej w byłych powiatach czeskocieszyńskim i frysztackim był bardzo brzemienny w skutkach. Oznaczał dla miejscowej ludności olbrzymie spustoszenia na każdym odcinku działalności społecznej, a szczególnie dotkliwe straty w ludziach. Obszar ten należy niewątpliwie do najcięższej doświadczonych w wyniku II wojny światowej w całej Republice Czeskiej.

Hitlerowcy od razu przystąpili konsekwentnie do realizowania swej polityki rasistowskiej – do likwidacji fizycznej Żydów, inteligencji polskiej i byłych czołowych działaczy społecznych i narodowych. Polityka eksterminacyjna, której skutki odczuwała głównie miejscowa ludność polska, przybierała różne formy: więzień, obozów koncentracyjnych, prac przymusowych, wywłaszczeń, wysiedleń, mniejszych przydziałów kartkowych, masowych mordów, podatków wojennych, bezwzględnej germanizacji, prześladowań w życiu codziennym, jako ludzi niższej kategorii rasowej. Największy mord masowy – 36 rozstrzelanych – miał miejsce 6. 8. 1944 roku w Żywocicach.

Miejscem zagłady, które pochłonęło najwięcej ofiar z obu powiatów był obóz koncentracyjny w Oświęcimiu. Zdołano ustalić, że zginęło tu co najmniej 450 osób, kolejno w Mauthausen-Gusen uśmiercono ok. 160, w Gross-Rosen 65, w Cieszynie 55, Dachau 50, Katowicach 45, w Oranienburgu 25, w Buchenwaldzie 20, w innych miejscach kaźni – ok. 400 osób. Pod względem rodzaju śmierci w obozach koncentracyjnych i więzieniach zginęło ok. 65 proc., w egzekucjach i mordach 8 proc., w walce z faszyzmem 10 proc., w działaniach wojennych 5 proc., podczas nalotów 8 proc., zaginięcia stanowiły 4 proc.

Ginęli najlepsi, najwartościowsi Zaolziacy, w zdecydowanej większości Polacy. Ginęli z powodu swej narodowości i walki z nazizmem. Daje nam to obraz uświadomienia narodowego tego regionu.

STANISŁAW ZAHRADNIK

Wydarzenie bez precedensu

– Nie sądziłem, że tego dożyję – tak Andrzej Wajda skomentował w wypowiedzi dla telewizji Rossija zapowiedź piątkowej prezentacji przez tę państwową stację „Katynia". – To wydarzenie bezprecedensowe – dodał. Reżyser powiedział, że pracując nad filmem polscy i rosyjscy aktorzy myśleli tylko o jednym – „o znalezieniu drogi do wspólnego rozumienia tego, że należy oddzielać system, reżim od narodu, oddzielać Stalina od naszych przyjaciół Moskali".

Kadr z filmu „Katyń" Andrzeja Wajdy.

– Był taki wiersz Adama Mickiewicza „Do przyjaciół Moskali". My też chcieliśmy, aby ten film był skierowany do przyjaciół – z otwartością i nadzieją na wzajemne zrozumienie – wyznał Wajda. Z kolei aktor Siergiej Garmasz, odtwórca jednej z ról w dramacie Wajdy, podkreślił, że film ten, to „requiem dla wszystkich, którzy ucierpieli wskutek represji".

W swoim przesłaniu do rosyjskiej widowni reżyser podkreślił, że jego ojciec był – pośród innych polskich oficerów – ofiarą mordu katyńskiego; natomiast jego matka była ofiarą tak zwanego kłamstwa katyńskiego. – Tak jak wiele kobiet, którym w czasach komunizmu nie pozwalano dotrzeć do prawdy o losie ich mężów zamordowanych w Katyniu – dodał Andrzej Wajda.

Rossija wyświetliła „Katyń" w kanale tematycznym Kultura, w porze najwyższej oglądalności. **(r)**

PRZED 70 LATY W ZWIĄZKU RADZIECKIM NKWD MORDOWAŁO POLSKICH JEŃCÓW

Zaolziacy też ginęli na »nieludzkiej ziemi«

Józef Pilich widział swojego ojca po raz ostatni, kiedy miał sześć lat, a tata został zmobilizowany do polskiej armii i wyjechał na front. To było w 1939 roku. Wkrótce trafił do sowieckiego obozu jenieckiego w Ostaszkowie. Wiosną 1940 roku został zamordowany przez NKWD. Pan Józef mógł o tym fakcie zacząć mówić otwarcie dopiero przed 20 laty, kiedy upadł system totalitarny i Związek Radziecki.

Fot. JACEK SIKORA

Prezes Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska" w RC, Józef Pilich.

ZGINĄŁ W POLICYJNYM MUNDURZE

– Ojciec też nazywał się Józef, urodził się w Pierśćcu koło Skoczowa i był polskim policjantem – wspomina Józef Pilich, który mieszka obecnie na granicy Łomnej Dolnej i Boconowic. – W swoim życiu był na wielu posterunkach policyjnych w Polsce, między innymi w Żorach, gdzie jego nazwisko widnieje na odsłoniętym przed kilku laty pomniku ofiar zbrodni katyńskiej. W 1938 roku został przeniesiony na zajęte wówczas przez Polskę Zaolzie i był komendantem policji śledczej we Frysztacie. Pod koniec sierpnia 1939 roku, jak zresztą większość polskich policjantów na Zaolziu, został zmobilizowany. Wszyscy policjanci jechali we wrześniu na wschód. Byłem zbyt mały, żeby rozumieć, o co chodzi, wiedziałem tylko, że ojciec musi wyjechać...

Józef Pilich mówi, że wszystko wskazuje na to, że ojciec i jego koledzy z frysztackiej jednostki nie zdążyli się nawet przebrać w wojskowe mundury. Do sowieckiej niewoli dostali się jeszcze w policyjnych mundurach. – Stwierdzono to później podczas ekshumacji zwłok w Miednoje – mówi Pilich. Wspomina, że ojciec trafił do obozu w Ostaszkowie. Stamtąd jeńców wywożono później w kwietniu i maju 1940 roku do Tweru, który nazywał się wówczas Kalinin. Tam w siedzibie NKWD zabijano ich strzałem w tył głowy. Grzebano zaś ich w lesie pod miejscowością Miednoje.

– Tam leżą nie tylko pomordowani Polacy, ale na pewno też około 20 tys. Rosjan – stwierdza Józef Pilich. Obecnie jest prezesem Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska", skupiającego członków rodzin Zaolziaków, którzy na początku II wojny światowej, po zajęciu wschodnich terenów Polski przez armię sowiecką, trafili do obozów w Ostaszkowie, Kozielsku i Starobielsku, a później skończyli w zbiorowych mogiłach w Katyniu, Charkowie i Miednoje. – Ostatnio mówi się też o odkrytych grobach w Bykowni – uściśla prezes. – Podejrzewa się też, że ciała pomordowanych polskich jeńców mogą leżeć także w zbiorowych mogiłach w Kuropatach.

Pilich mówi, że z badań czeskiego historyka Mečislava Boráka wynika, że na terenach zajętych przez ZSRR pomordowano około 600 osób związanych ze Zaolziem. – Za Zaolziaków Borák uznał wszystkich, którzy urodzili się na Zaolziu lub terenach byłej Czechosłowacji, bądź pracowały na tym terenie. Z tym jednak, że nie udało mu się też w archiwach odkryć wszystkiego. W ostatnich latach bowiem archiwa NKWD zaczęto ponownie zamykać przed badaczami – mówi prezes „Rodziny Katyńskiej".

W LESIE GRZĘZŁY KOŁA MOTOCYKLI...

Pytam, kiedy rodzina Pilichów dowiedziała się, że ojciec zginął w Twerze i leży w grobie w Miednoje. Pilich odpowiada, że dokładnych informacji nie mieli praktycznie do początku lat 90. ubiegłego wieku, kiedy Mečislav Borák dotarł do archiwów NKWD i KGB. – Matka miała już podczas wojny pierwsze wiadomości. Niektórzy ludzie przecież wrócili ze wschodu, ale część ich, wśród nich nasz ojciec, tam pozostała – wspomina. – Dlatego pisała do urzędów niemieckich, a także do Czerwonego Krzyża do Genewy. Niemcy odpowiedzieli lakonicznie: gdyby był obywatelem niemieckim, zajęliby się tą sprawą. Z Genewy przyszła odpowiedź, że nie ma wiadomości o Józefie Pilchu, ale może się znajdować wśród ofiar mordu w Katyniu, o którym już wiedziano. Ale wtedy jeszcze nic nie było wiadomo o mogiłach w innych miejscowościach. Wiedziano tylko, że zlikwidowano 21 tysięcy polskich oficerów, policjantów, intelektualistów.

Kiedy Niemcy odkryli zbiorowe mogiły w Lesie Katyńskim, w ekipie biorącej udział w ekshumacji byli także Zaolziacy. Pilich wspomina nazwisko Walica. – Zresztą wujek mojej żony, Alojzy Sikora, służył jak wielu Zaolziaków w Wehrmachcie i jako motocyklista-zwiadowca przebywał w 1942 roku na tamtych terenach. Wtedy jeszcze nie wiedziano nic o zbrodni. Opowiadał, że jak jechali przez las, to koła motocykli grzęzły w glebie. Nie domyślali się jeszcze, że jeżdżą po ogromnym cmentarzysku.

Fot. ARC

Ojciec Józefa Pilicha, też Józef, był polskim policjantem. Zginął przed 70 laty w Twerze, jego ciało spoczywa w mogile zbiorowej w Miednoje.

Pilich podkreśla, że zarówno Sowieci, jak i Polacy mordowali Polaków tysiącami. Chodziło im przede wszystkim o eksterminację polskiej inteligencji. Ale mord katyński Niemcy starali się wykorzystać do swoich celów...

Po wojnie, kiedy Polska i Czechosłowacja dostały się do sfery wpływów ZSRR, nie można było wspominać o bliskich, którzy zginęli w Katyniu, Charkowie, Twerze. Groziło to sankcjami. Otwarcie można o tym było mówić dopiero po roku 1989. – Ale staraliśmy się dotrzeć już wcześniej do publikacji z tak zwanego drugiego obiegu, które mówiły już o Katyniu. Znalazły się w nich nawet pierwsze spisy ofiar, ale nie wszystkich. Za ich czytanie można było trafić do więzienia, ale ryzykowaliśmy. Naprawdę musieliśmy jednak czekać aż do 1989 roku, do czasu przemian społeczno-politycznych i upadku komunizmu – wspomina Pilich.

POWSTAJE „RODZINA KATYŃSKA"

W 1990 roku sztab ostrawskiej telewizji wyjechał do Rosji, gdzie nakręcił film dokumentalny „Cienie sumienia" („Stíny svědomí") właśnie o zbrodni katyńskiej. Towarzyszył wtedy sztabowi historyk Borák, a także m.in. zaolziańska dziennikarka Otylia Toboła.

– Po przyjeździe ekipy z Rosji zorganizowano – za pośrednictwem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego oraz Radia Ostrawskiego – spotkanie członków rodzin, których ojcowie, mężowie nie powrócili ze wschodu – mówi Pilich. – Wtedy w ośrodku „Strzelnica" w Czeskim Cieszynie dziennikarze opowiadali, że w Katyniu spotkali się z przedstawicielami organizacji polskich skupiających rodziny ofiar tamtych zbrodni. Powstała myśl, żeby takie stowarzyszenie powstało także na Zaolziu. W 1991 roku zarejestrowano Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska" w RC.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnia, że główne cele tej organizacji to pomoc w odszukaniu członkom rodzin w archiwach danych o ich krewnych, którzy zginęli w byłym ZSRR, oraz upamiętnienie tych ofiar. – W zasadzie można powiedzieć, że sporo już udało nam się w tym kierunku wykonać, zwłaszcza dzięki pomocy Mečislava Boráka, który zgromadził nazwiska około 600 ofiar urodzonych nad Olzą. Ale nie tylko, bo są wśród nich także ludzie urodzeni w Czechach, a nawet w Piotrogrodzie czy Bostonie.

BĘDĄ WSPOMINAĆ OFIARY

Pytam, czy członkowie zaolziańskiej „Rodziny Katyńskiej" wyjadą na uroczystości rocznicowe do Rosji. – Chcieliśmy jechać, zwróciliśmy się w tej sprawie do polskiego urzędu Kombatantów i Osób Represjonowanych, żeby nam zapewniono jakieś miejsca na uroczystościach, ale nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. A ponieważ obchody odbędą się już niedługo, list chyba pozostanie bez odpowiedzi – ubolewa Pilich.

Zaolzie będzie wspominało ofiary zbrodni katyńskiej w dniach 29 i 30 kwietnia w Teatrze Cieszyńskim. Pierwszego dnia odbędzie się wernisaż wystawy rocznicowej. Dzień później będzie miała miejsce uroczysta akademia w wykonaniu aktorów Sceny Polskiej. Głos zabiorą też konsul generalny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold, oraz historycy Mečislav Borák i Andrzej Zawistowski.

JACEK SIKORA

Oddadzą hołd polskim oficerom

– Spotkanie premierów Polski i Rosji w Katyniu będzie dość krótkie i będzie miało dość intensywny przebieg – powiedział sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Andrzej Przewoźnik, przed wizytą Donalda Tuska w Rosji. Premier leci do Rosji na obchody 70. rocznicy zamordowania polskich oficerów w Katyniu. 7 kwietnia ok. godz. 14.00 rozpocznie się spotkanie premiera Tuska z premierem Rosji Władimirem Putinem na terenie kompleksu memorialnego Katyń. Premierzy oddadzą hołd polskim oficerom zamordowanym przez NKWD oraz tym Rosjanom, którzy w Lesie Katyńskim padli ofiarą zbrodni stalinowskich w ramach tzw. Wielkiej Czystki w latach 30. Potem Tusk i Putin pojadą do Smoleńska, gdzie spotkają się z polsko-rosyjską Grupą ds. Trudnych, której współprzewodniczą Adam Rotfeld oraz Anatolij Torkunow. W planach jest też rozmowa premierów i wspólny lunch. Trzy dni po Donaldzie Tusku, 10 kwietnia, do Katynia leci prezydent Lech Kaczyński. W uroczystościach z udziałem prezydenta uczestniczyć będzie, po raz pierwszy tak liczna, ok. 300-osobowa grupa rodzin ofiar katyńskich. W specjalnym pociągu, który wyjedzie z Warszawy w piątek 9 kwietnia, znajdzie się ok. 400 osób. Poza rodzinami ofiar będą żołnierze Kompanii Honorowej Wojska Polskiego, harcerze i wolontariusze. Od 6 kwietnia TVP Info rozpoczyna emisję programów i filmów dokumentalnych poświęconych obchodom 70. rocznicy zbrodni katyńskiej. 7 i 10 kwietnia na antenie publicznej stacji informacyjnej pojawią się specjalne serwisy informacyjne i transmisje z obchodów głównych uroczystości w Katyniu. Dziennikarze TVP Info na bieżąco będą relacjonować m.in. spotkanie prezydentów i premierów Polski oraz Rosji. **(r)**

WTOREK 6 kwietnia

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **8.10** Kwadrans po ósmej **8.25** Kawa czy herbata? **8.45** Opowiedz nam coś, Milu **9.00** Jedynkowe przedszkole **9.30** Pełzaki w Paryżu **10.50** Młodzi konstruktorzy (teleturniej) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.35** Klan (s.) **13.05** Plebania (s.) **13.30** Liturgia wielkanocna w Kościele greckokatolickim **14.30** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **15.00** Wiadomości **15.10** Sport Euro 2012 **15.25** Moda na sukces (s.) **15.50** Bonanza (s.) **16.40** Z refleksem **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Plebania (s.) **18.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.05** Bali (film franc.) **19.30** Wiadomości **20.25** Przerwana lekcja muzyki (film USA) **22.40** Oficer **23.45** Bronisław Wildstein przedstawia **0.25** Hurtownia książek **0.50** Królowa Syjamu.

TVP 2

6.05 Kopciuszek **6.35** Odrodzony monaster **7.00** Harry i Hendersonowie (s.) **7.30** Król Maciuś Pierwszy **7.45** Apetyt na życie **8.30** Pytanie na śniadanie **10.45** Aleja gwiazd **11.05** Gilotyna (teleturniej) **12.10** Oblicza Ziemi **12.50** Ujarzmić fale (film kopr.) **14.40** Córki McLeoda (s.) **15.35** Laskowik & Malicki (s.) **16.35** M jak miłość (s.) **17.30** Program lokalny **18.00** Panorama **18.35** Gorący temat **18.50** Apetyt na życie **19.30** Gilotyna (teleturniej) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** M jak miłość (s.) **21.35** Kulisy serialu „M jak miłość" **21.45** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.55** Katyń - ludobójstwo i propaganda **0.30** Rzymska opowieść (film kopr.).

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **6.23** Info traffic **7.08** Info poranek **7.45** Aktualności **8.10** Gość poranka **8.45** Schlesien Journal **9.50** Info poranek **10.10** Biznes otwarcie dnia **10.50** Gość poranka **11.55** Serwis sportowy **12.15** Biznes **16.00** Rozmowa dnia **16.15** Biznes **16.50** Relacje **17.00** C.U.D. zdrowia **17.10** TV Katowice zaprasza **17.30** Aktualności **18.20** Raport z akcji **18.30** Zbliżenia filmowe **19.00** Wokół nas **19.15** Relacje **19.25** TV Katowice zaprasza **20.10** Minęła 20-ta **21.06** Telekurier **21.45** Aktualności **23.17** Plusminus **0.49** Minęła 20-ta.

PRZERWANA LEKCJA MUZYKI

Obyczajowy, 135 minut, USA 1999

TVP 1, wtorek 6. 4., godz. 20.25

Reżyseria: James Mangold

Występują: Winona Ryder, Angelina Jolie, Clea DuVall, Brittany Murphy, Elisabeth Moss

Dziewiętnastoletnia Susanna po nieudanej próbie samobójczej trafia do szpitala psychiatrycznego w Claymoore. Tam dziewczyna zaprzyjaźnia się z mitomanką Georginą, ofiarą pożaru Polly oraz z ekscentryczną Lisą, mającą największy wpływ na pacjentki. Pewnego dnia Susanna i Lisa postanawiają uciec z ośrodka.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.15** Fortuna Wiedzy (teleturniej) **8.00** Tylko miłość (s.) **9.00** Świat według Kiepskich (s.) **10.00** Daleko od noszy (s.) **11.00** Malanowski i Partnerzy (s.) **11.30** Samo życie **12.00** Rodzina zastępcza **13.05** Czarodziejki (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy (s.) **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** Zamachowiec (film kopr.) **22.20** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **0.20** Akta z Pentagonu (film USA) **2.20** Zagadkowa Noc.

TVC 1

5.59 Dzień dobry **8.25** Gdzie pieniądze pomagają **8.35** Rodzina i ja **9.00** Jim szczęściarz (film br.) **10.35** Białe miejsca **11.15** Jan Drda (dok.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Córki McLeoda (s.) **14.15** Potyczki Amy (s.) **15.00** Wizyta w zoo **15.10** Klocki (pr. dla dzieci) **15.20** Dziecięce pogotowie w akcji **15.35** Nauka jest zabawna **16.00** Pr. dyskusyjny **16.15** Śpiewanki **16.20** Sąsiedzi (s. anim.) **16.30** Zaczarowane przedszkole **17.00** AZ-kwiz **17.30** Dom - to sztuka (mag.) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Czarne owce (pr. publ.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Katastrofy lotnicze (cykl dok.) **20.55** Ściśle tajne morderstwa **21.10** Wszystko party (talk show) **22.00** Królewna Śnieżka (film kopr.) **23.55** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion **0.00** Seks w wielkim mieście (s.) **0.30** Córki McLeoda (s.) **1.15** Wełtawa w obrazach **1.35** Teatr żyje! (mag.).

TVC 2

6.00 Trojaczki (s. anim.) **6.25** Pszczółka Maja (s. anim.) **6.50** Było nas pięciu (dok.) **7.10** Szlakiem... **7.25** Eksperyment **7.50** Rozdział o robactwie (s.) **8.05** Spotkanie z Berthą Suttnerovą (cykl dok.) **8.30** Panorama **9.10** Klucz (mag.) **9.40** Mity i fakty historii (cykl dok.) **10.25** Wiadomość od J. Suchego **10.45** Grandfestiwal śmiechu **11.35** AZ-kwiz **12.00** Mieszkać - to sztuka (mag.) **12.25** 72 imiona czeskiej historii (cykl dok.) **12.40** Boisko 7 (pr. dla dzieci) **14.50** Europejska instrukcja obsługi **15.10** Wełtawa w obrazach (cykl dok.) **15.30** Cudowny świat (cykl dok.) **16.05** Edward Munch (dok.) **16.55** Wyznania plastyków (cykl dok.) **17.20** Filmowa szkoła Ondřeja Kepki **17.35** Związki partnerskie, czyli podręcznik przeżycia **18.00** Telewizyjny klub niesłyszących (mag.) **18.30** Babel (mag.) **18.55** Wiadomości w czeskim języku migowym **19.05** Game Page (mag.) **19.30** Alright? Alright! **19.45** Real Chinese **20.00** Łowca (film fr.) **21.45** Granice w psychosomatyce (dok.) **22.15** Konteksty (pr. dysk.) **23.10** Q (mag.) **23.40** Mroczne światło (film kopr.) **1.10** Retro (mag.) **1.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy.

UKOCHANY SYNEK

Obyczajowy, 95 minut, USA 2005

TVP 1, środa 7. 4., godz. 22.05

Reżyseria: Kevin Bacon

Występują: Kyra Sedgwick, Dominic Scott Kay, Kevin Bacon, Blair Brown, Matt Dillon

Emily nie miała łatwego dzieciństwa. Jej ojciec więcej uwagi poświęcał kochance niż córce. To pozostawiło w jej psychice trwały ślad, który zaowocował postanowieniem, że gdy sama zostanie matką, będzie kochać swoje dziecko ponad wszystko na świecie. Kiedy rodzi się Paul, Emily decyduje się wychowywać go samotnie. Od samego początku kocha syna zaborczą miłością, chroniąc go przed światem zewnętrznym. Chłopiec jednak rośnie i zaczyna tęsknić za kontaktem z rówieśnikami. Wtedy nieoczekiwanie w życiu Emily i Paula pojawia się pewien mężczyzna.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Stefanie (s.) **9.35** Powrót (film USA) **11.05** Tescoma ze smakiem (mag. kul.) **11.20** Lenssen i spółka (s.) **11.50** Komisarz Rex (s.) **12.50** Las Vegas: Casino (s.) **13.45** Gwiezdne wrota (s.) **14.40** Smallville (s.) **15.35** Krok za krokiem (s.) **16.05** Wzór (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.20** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) **22.10** 112 (mag.) **22.50** Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) **23.40** Rekiny - strefa śmierci (film USA-buł.) **1.40** Poradnik domowy.

PRIMA

6.25 Laboratorium Dextera (s. anim.) **6.55** Siostry (s.) **7.20** Party z kucharzem **8.10** Frasier (s.) **8.55** M.A.S.H. (s.) **9.30** Prawo i porządek (s.) **10.30** To morderstwo, napisała (s.) **11.30** Sprawy z Bostonu (s.) **12.30** M.A.S.H. (s.) **13.05** Reba (s.) **13.35** Czarodziejki (s.) **14.30** JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) **15.35** Morderstwa w Midsomer (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.50** Fakty B. Tachecí **18.00** Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.35** Pomoc domowa (s.) **20.00** Zgadnij, kim jestem! (pr. roz.) **21.20** Pr. o czeskiej gastronomii **22.25** Powrót do życia (s.) **23.25** Zabójcze umysły (s.) **0.20** Rewir Wolffa (s.) **1.20** Zadzwoń do jasnowidza.

ŚRODA 7 kwietnia

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **8.10** Kwadrans po ósmej **8.25** Kawa czy herbata? **8.45** Koszmarny Karolek **9.00** Domisie (s. anim.) **9.30** Fantaghiro (s.) **10.00** Eerie Indiana, czyli Dziwne Miasteczko **10.25** Między mamami **10.45** Brodzik od kuchni **11.30** Wiadomości **11.40** 70. rocznica zbrodni katyńskiej **14.05** Klan (s.) **14.30** Moda na sukces (s.) **15.00** Wiadomości **15.10** Sport Euro 2012 **15.20** Moda na sukces (s.) **15.45** Bonanza (s.) **16.40** Z refleksem **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Plebania (s.) **18.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.05** Pocoyo (film bryt.) **19.15** Nouky i przyjaciele **19.30** Wiadomości **20.25** Bananowy doktor (film USA) **21.15** Misja specjalna **21.45** Kabaretowa Jedynka **22.05** Ukochany synek (film USA) **23.40** Czaszka z Katynia **0.45** Kojak (s.) **1.35** Notacje katyńskie.

TVP 2

6.05 Kopciuszek **6.35** Znaki czasu **7.00** Harry i Hendersonowie (s.) **7.25** Król Maciuś Pierwszy **7.45** Apetyt na życie **8.30** Pytanie na śniadanie **10.45** Aleja gwiazd **11.10** Dzieciaki górą (teleturniej) **12.20** Arcybiskup Józef Bilczewski **13.20** Apetyt na życie **14.00** Barwy szczęścia (s.) **14.40** Everwood (s.) **15.30** Tak to leciało! **16.35** M jak miłość (s.) **17.30** Program lokalny **18.00** Panorama **18.30** Gorący temat **18.50** Licencja na wychowanie (s.) **19.30** Gilotyna (teleturniej) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Wczoraj i dziś (film USA) **22.40** Panorama **23.00** Punkt widzenia **23.40** W pętli czasu (film USA) **0.30** Powrót do Oegstgeest (film holenderski).

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **6.17** Info poranek **7.45** Aktualności **8.10** Gość poranka **8.20** Katyń pamiętamy **8.45** To brzmi... **9.11** Gość poranka **10.16** Info poranek **10.47** Gość poranka **11.50** Katyń pamiętamy **15.10** Raport z Polski **16.00** Rozmowa dnia **16.15** Biznes **16.50** Kronika miejska - Dąbrowa Górnicza **17.00** Akademicka przedsiębiorczość **17.10** TV Katowice zaprasza **17.30** Aktualności **18.20** Historia zapisana w lesie **18.30** Ludzie i sprawy **19.00** To brzmi... **20.10** Minęła 20-ta **21.07** Telekurier **21.45** Aktualności **22.15** Info dziennik **23.17**Plusminus **23.45** Doświadczenie miłości **0.46** Minęła 20-ta.

POLSAT

7.15 Fortuna Wiedzy (teleturniej) **8.00** Tylko miłość (s.) **9.00** Świat według Kiepskich (s.) **10.00** Daleko od noszy **11.00** Malanowski i Partnerzy (s.) **11.30** Samo życie **12.00** Rodzina zastępcza (s.) **13.05** Czarodziejki (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy (s.) **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** Świat według Kiepskich (s.) **20.30** Liga Mistrzów.

TVC 1

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Drugi oddech (s.) **10.10** Dom pełen piosenek **10.50** Film TV **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Córki McLeoda (s.) **14.15** Potyczki Amy (s.) **15.15** Rozdział o robactwie (s.) **15.30** Spotkanie z Berthą Suttnerovą (dok.) **15.45** Straszna historia (s. anim.) **16.10** Mądronos (pr. dla dzieci) **16.30** Zaczarowane przedszkole **17.00** AZ-kwiz **17.30** Pod pokrywką (mag.) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Czarne owce (pr. publicystyczny) **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** List do Ciebie **21.00** Pytania Václava Moravca - wydanie specjalne **22.30** Taggart: Genesis (film br.) **23.40** Losowanie Sportki i Szansy **23.45** Losowanie Szczęśliwej 10 **23.50** Niecierpliwość serca (film czeski) **1.35** Seks w wielkim mieście (s.).

TVC 2

6.00 Trojaczki (s. anim.) **6.25** Pszczółka Maja (s. anim.) **6.50** Sąsiedzi (s. anim.) **7.00** Dom - to sztuka (mag.) **7.25** Alright? Alright! **7.40** Real Chinese **7.55** Wyznania plastyków (cykl dok.) **8.30** Panorama **9.10** Dziecięce pogotowie w akcji **9.25** Babel (mag.) **9.50** Cafe Brno (dok.) **10.55** Cudowny świat (cykl dok.) **11.35** AZ-kwiz **12.00** Świat L. Bluma (dok.) **12.25** Czarne owce (pr. publ.) **12.40** Gdzie pieniądze pomagają **12.50** Szlakiem... **13.05** Nauka jest zabawna (mag.) **13.30** Pr. dyskusyjny **13.50** Czy mnie zechcecie? **14.05** Romska kultura w Czechach (dok.) **15.05** Pearl Harbor (dok.) **16.05** Rowerzyści i pieszy (s. dok.) **16.20** Sztuki walk (cykl dok.) **16.45** Tajemnice pieniędzy (pr. cykl.) **17.05** Diagnoza **17.20** Port (mag.) **17.50** Dołącz do nas (mag. ekol.) **18.05** Nie poddawaj się (mag. ekol.) **18.30** Szukam pracy (mag.) **18.55** Wiadomości w czeskim języku migowym **19.05** Musicblok (mag.) **19.30** Kapusta (j. rosyjski) **20.00** Ten nasz czeski charakter **20.30** Liga Mistrzów (transmisja meczu piłki nożnej) **23.00** Komercjalizacja dzieciństwa (dok.) **23.55** Łuk (film kopr.) **1.25** Film o filmie.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Stefanie (s.) **9.35** Nora Roberts: Błękitny dym (film USA) **11.20** Tescoma ze smakiem (mag. kul.) **11.45** Komisarz Rex (s.) **12.50** Las Vegas: Casino (s.) **13.45** Gwiezdne wrota (s.) **14.40** Smallville (s.) **15.35** Krok za krokiem (s.) **16.05** Wzór (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Comeback (s.) **20.45** Dwóch i pół (s.) **21.10** Dr House (s.) **22.05** Obchód **22.45** Czas patriotów (film USA) **0.50** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **2.00** Mr. GS.

PRIMA

6.25 Laboratorium Dextera (s. anim.) **6.55** Siostry (s.) **7.20** Party z kucharzem **8.10** Frasier (s.) **8.55** M.A.S.H. (s.) **9.30** Prawo i porządek (s.) **10.30** To morderstwo, napisała (s.) **11.30** Sprawy z Bostonu (s.) **12.30** M.A.S.H. (s.) **13.05** Reba (s.) **13.35** Czarodziejki (s.) **14.30** JAG - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) **15.35** Morderstwa w Midsomer (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.50** Fakty B. Tachecí **18.00** Nakryto do stołu! (konkurs kulinarny) **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.35** Pomoc domowa (s.) **20.00** Potknięcia (s.) **21.20** Top Star magazyn **22.25** Szminka w wielkim mieście (s.) **23.25** Kości (s.) **0.20** Mama i tata poszukiwani (reality show) **1.25** Zadzwoń do jasnowidza.

WSPOMNIENIA

Dziś, 6. 4. 2010, mija 25. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. EUGENIUSZA FUSKA

z Piotrowic-Zawady. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-229

Dziś mija 80. rocznica urodzin naszej Kochanej

śp. ANNY RASZKOWEJ

z Wędryni, zaś 23. 4. minie 3. rocznica śmierci. O chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina. GL-236

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – TRZYNIEC: Dzikie žądze (6, godz. 19.00);
▲ **ORŁOWA**: Dzikie žądze (7, godz. 19.00).
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: A je to v pytli (6, godz. 9.00);
▲ **BOGUMIN**: Królowa Śniegu (7, godz. 10.00, 18.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Planeta 51 (6, 7, godz. 15.30); Czwarty stopień (6, 7, godz. 17.45); Wilkołak (6, 7, godz. 20.00); **KARWINA – Centrum**: Żeny v pokušení (6, 7, godz. 17.45, 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Percy Jackson i Bogowie Olimpijscy: Złodziej pioruna (6, 7, godz. 17.30, 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Pouta (6, 7, godz. 19.00); **JABŁONKÓW**: W chmurach (7, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 7. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
BYSTRZYCA – Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza 7. 4. o godz. 18.00 na prelekcję pt. „Kryminalistyka wczoraj i dziś" do Domu PZKO.
CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska oraz Centrum Kultury „Strzelnica" zapraszają 7. 4. o godz. 17.00 na wykład Petra Kubali o astronomii, historii badań planet poza układem słonecznym do czytelni biblioteki przy ul. Ostrawskiej.
GRÓDEK - Urząd Gminny oraz miejscowe organizacje zapraszają na 16. edycję Biegu Gródkiem w sobotę 10. 4. Prezentacja uczestników wszystkich kategorii wiekowych od godz. 7.45 w Domu PZKO.
PTM – Zapraszamy na kolejne spotkanie 9. 4. o godz. 19.00 w salce Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie. Program: doc. MUDr. Bogusław Chwajol – Reminiscencje ze światowego kongresu urologów w Szanghaju.
HAWIERZÓW – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe 8. 4. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuszka 2.

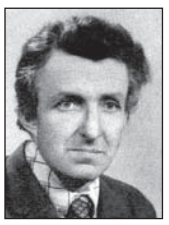

Czas ucieka, Twoja Olza płynie w dal
w sercu zostaje trwały smutek, żal.

Dziś, 6. 4. 2010, mija piąta rocznica zgonu Kochanego Ojca, Męża, Dziadka, Brata i Przyjaciela

śp. STANISŁAWA NIESŁANIKA

z Gródku. Wspomina cała rodzina. GL-243

WYSTAWY

KONGRES POLAKÓW, Cz. Cieszyn, ul. Komeńskiego 4: Polski Klub Sportowy „Polonia" Karwina (1919-1952). Wystawa czynna do 9. 4., w dni powszechnie 8-15.
MIEJSKI DOM KULTURY w Karwinie, sala Mánesa: do 28. 4. wystawa fotografii członków kółka fotograficznego. Czynna: po, śr, pt: 9-15, wt, czw: 9-19.
WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 11. 4. wystawa fotografii Jana Kováře „Doteky města a přírody".
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 2. 5. wystawa „Zamek w Ropicy"; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.
▲ **SALA WYSTAW w Karwinie; rynek Masaryka**: stała ekspozycja „Střípky z dějin Karviné". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.
▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89**: stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.
▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14**: do 16. 5. wystawa pt. „Starší doba železná"; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.
▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Dom Dzieci i Młodzieży, Masarykova třída 958**: wystawa stała „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

CO ZA OLZĄ

CIESZYN, ul. Zamkowa, Galeria pod Aniołami: do 24. 5. wystawa Józefa Dronga i Pawła Wałacha „Malarstwo i grafika".
ŚLĄSKI ZAMEK SZTUKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI w Cieszynie, ul. Zamkowa 3: do 11. 4. wystawa pt. „Znaki/sztuki", czynna codziennie w godz. 10-17.
WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynne codziennie 9-16.

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30. e-mail: *ogloszenia@glosludu.cz*

☐ W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00. Tel. 558 711 027; e-mail: *ad.serwis@hudeczek.cz*

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku) w godz. otwarcia. Tel.: 596 312 477; e-mail: *knih-k1pl@rkka.cz*

Firmy budowlane
SWABUD i SWAKOŃ
docieplanie elewacji, podbitki (palubky)
przyjmujemy zlecenia na 2010 r. także w systemie dotacji
kom. cz. 776 218 494, 608 556 915, 774 085 874
Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz
GL-182

Zagraniczna firma działająca w dziedzinie mody, poszukuje kandydata /-tkę na stanowisko:

IT Specialista

Opis stanowiska:
- Utrzymanie i realizacja instalacji PC (Centrala i sieć 38 sklepów)
- Współpraca w zakresie administracji IT, tworzenie raportów z systemu
- Zarządzanie bazami danych, aplikacji lokalnych
- Systemy backupu, aktywnego wsparcia użytkownika
- Rejestracja uwag i błędów zgłaszanych przez użytkowników
- Współpraca z dostawcami zewnętrznymi i wewnętrznymi

Biegła znajomość:
- MS Windows Server i MS Exchange Server i innych produktów serwerowych, takich jak MS SQL Server, MS ISA Server
- Infrastruktury sprzętowej – serwerów, stacji roboczych i urządzeń peryferyjnych, (++ znajomość produktow HP)
- problematyki protokołów sieciowych, topologii sieci, elementy aktywne, itp.
- pracy systemu operacyjnego, tj. głównie WinXP, Vista oraz starsze (Win2k, Win9x), MS aplikacji pakietu Office
- programy antywirusowe (NOD32, AVG), programy bezpieczeństwa (Kerio Firewall), programy graficzne, Adobe, HTML

Wymagania:
- Dodatkowe lub wykształcenie wyższe w dziedzinie technicznej (IT)
- Przegląd technologii
- Doskonała znajomość PJ
- Pozwolenie na prawo jazdy kategorii B

Oferujemy:
- Stabilną pracę w firmie zagranicznej
- Odpowiednie wynagrodzenie finansowe
- Możliwość rozwoju zawodowego

Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie CV i listu motywacyjnego na email: ***marie.ruszkiewiczova@cccboty.cz***. Konieczność dołaczenia do CV aktualnej fotografii, oczekiwane finansowe wynagrodzenie i nazwiska osób, które mogą potwierdzić dotychczasową praktykę.
GL-246

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Seminarium o polskim sporcie w Trzynieckiem

Sekcja Historii Regionu działająca przy Zarządzie Głównym PZKO zamierza przy współpracy z PTTS „Beskid Śląski" (Klub 99), Ośrodkiem Dokumentacyjnym Kongresu Polaków i przy wsparciu Klubu Sportowego Huty Trzynieckiej, zorganizować w czerwcu br. popularno-naukowe seminarium na temat działalności w latach 1919-1952 w Trzyńcu i najbliższej okolicy polskich klubów sportowych oraz przypomnieć i przedstawić sylwetki wybitnych sportowców z tych klubów. W planach jest także próba przedstawienia sportowców z polskim rodowodem występujących w okresie po roku 1952 w Klubie Sportowym Huty Trzyniec, jak również uprawianych dyscyplin sportowych w ramach kół PZKO, i wybitnych reprezentantów pezetkaowskiego sportu.

Wiadomo, że najbardziej znanym i odnoszącym największe sukcesy polskim klubem w Trzyńcu była „Siła". Mija właśnie 90 lat od jej założenia. Były także i inne kluby (ponad 20), działające w przytrzynieckich miejscowościach, które wtedy administracyjnie były jeszcze samodzielne. Odchodzą ludzie pamiętający odległe czasy i posiadający dokumentację o wydarzeniach sportowych i sportowcach. Nie zawsze potomkowie doceniają wartość historyczną tego rodzaju dokumentów i fotografii. W celu ratowania od zapomnienia, organizatorzy chcą podczas seminarium jednocześnie przygotować wystawę dokumentów i pamiątek dotyczących polskiego sportu w Trzynieckiem. Będzie to oddanie hołdu dawnym sportowcom i przypomnienie młodszej generacji historii często zapomnianej. Dążeniem organizatorów seminarium i wystawy jest również wydanie choćby skromnej publikacji o polskim sporcie w Trzynieckiem.

W związku z tym, organizatorzy seminarium zwracają się z gorącym i pilnym apelem do wszystkich, którym sport jest bliski, którzy byli w przeszłości aktywnymi sportowcami bądź działaczami, lub są potomkami dawnych sportowców i działaczy sportowych, posiadają w domowych archiwach sportową dokumentację z działalności polskich klubów i sportowców – by wypożyczyli organizatorom pamiątkowe dokumenty, które posłużą jako eksponaty przygotowywanej wystawy. Wszystkie dokumenty i fotografie zostaną właścicielom zwrócone. Możliwość wypożyczenia materiałów prosimy uzgodnić pod numerem telefonu 602 265 474 (mgr Marian Steffek – Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, Cz. Cieszyn), w terminie do 30 kwietnia br.

Dziękujemy za wsparcie naszej inicjatywy.

W imieniu organizatorów
inż. JERZY CZAP
przewodniczący SHR
przy ZG PZKO

O piecach w Wędryni

W „Głosie Ludu" z dnia 13. 3. 2010 pojawił się artykuł „Spacer z Janem Kubikiem wzdłuż Wędryńki", w którym mowa była również o Piecach Wapiennych, których pierwotnymi właścicielami byli moi dziadkowie, Eva i Jan Turoňowie. Piece eksploatowali do 1954 roku, co oznacza, że po II wojnie światowej były prowadzone przez właścicieli, a nie, jak napisano w artykule, przez Jana Niedobę i Józefa Gońka. Jan Niedoba był sekretarzem Miejscowej Rady Narodowej, a Józef Gociek mniej więcej przez pół roku kierował eksploatacją Pieców. W tym czasie Piece Wapienne uruchomiła MRN w Wędryni. Taka była rzeczywistość i proszę, by w Waszej gazecie „Głos Ludu" zostało zamieszczone sprostowanie i by nie zapominano o historii.

MILOSLAVA RUSNOKOVÁ,
wnuczka pierwotnych właścicieli

GłosLudu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01, w wydawnictwie POL–PRESS, s.r.o., IČO: 00535613 ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ◆ Redaktor naczelny: Wojciech Trzcionka, *trzcionka@glosludu.cz* ◆ Zastępca redaktora naczelnego: Tomasz Wolff, *wolff@glosludu.cz* ◆ Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, *sikoraj@glosludu.cz* ◆ Danuta Chlup, *danuta.chlup@glosludu.cz* ◆ Elżbieta Przyczko, *przyczko@glosludu.cz* ◆ Redaktor sportowy: Janusz Bittmar, *bittmar@glosludu.cz* ◆ Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, *beata.schonwald@glosludu.cz* ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: *info@glosludu.cz* ◆ *www.glosludu.cz* ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Kounicova 2b, 659 51 Brno ◆ Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: *zakaznickecentrum@mediaservis.cz* ◆ Reklamacje – tel.: 800 800 890 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ◆ Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Nasi drugoligowcy nadal bez zwycięstwa

II LIGA

KARWINA – JIHLAWA 1:1

Do przerwy: 1:1. Bramki: 22. Opic – 8. Zelinka. Sędziował: Kocián. Widzów: 2288. Karwina: Kafka – Jursa, Hoffmann, Suchý (76. Buryán), Staš – Ciku (58. Ficek), Pavlík, Kostoláni, Milosawljew – Mišinský (64. Gottwald), Opic.

Festiwal zmarnowanych okazji, i to po obu stronach, tak wyglądał niedzielny mecz w Raju. Pierwszą stuprocentówkę zmarnował w 10. sekundzie meczu Mišinský, dla którego to nic nowego. Na pierwszego gola czekano do 8. minuty. Zelinka z ostrego kąta zaskoczył Kafkę, zapewniając gościom prowadzenie. Karwiniacy grali nerwowo, ale do przerwy udało im się wyrównać. W zamieszaniu podbramkowym najlepiej zorientował się Opic. Zmiany, na które zdecydował się w II połowie karwiński trener Leoš Kalvoda, pomogły ożywić grę. Goście niemniej jednak częściej trzymali piłkę i optycznie przeważali na boisku. Dwie czyste szanse w polu karnym Kafki zmarnowali Mešanic i Dolejš. Gospodarze przycisnęli Jihlawę dopiero w końcówce meczu. Piłka po strzale Pavlíka poszybowała nad, zaś uderzenie Staša z trudem sparował jihlawski bramkarz. W 90. minucie powiało też rzutem karnym, ale zdaniem sędziego – Milosawljew nie został sfaulowany.

UJŚCIE N. ŁABĄ TRZYNIEC 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 9. Rudnytskyy, 86. Martykán - 72. Joukl. Sędziował: Ardeleanu. Widzów: 705. Trzyniec: Lipčák – Lisický, Chlebek, Kuděla, Bednarek – Malíř, Ceplák, Hanus (60. Kobylík), Eismann (89. Byrtus) – Doležal (83. Onuchukwu), Joukl.

Trzyńczanie zaliczyli na boisku jednego z faworytów rozgrywek dosyć pechowe spotkanie. Przegrywali po kontrowersyjnym golu z 9. minuty, ale w drugiej połowie nawiązali z faworytem wyrównaną partię. Jednobramkową stratę odrobili w 72. minucie, po ostrym strzale Joukla, który w finale spotkania wzgardził remisem, trafiając w dobrej pozycji w słupek. Wtedy gospodarze prowadzili już 2:1, zasługą Martykána i dużego błędu trzynieckiej obrony. Jutro w zaległym meczu 18. kolejki Trzyniec spróbuje sięgnąć po pierwsze wiosenne zwycięstwo. Na Leśnej podejmuje o godz. 16.30 Sokolow.

Lokaty: 1. Ujście n. Ł. 47, 2. Hradec Kr. 47, 3. Zlin 46,... 7. Trzyniec 28, 11. Karwina 24 pkt.

DYWIZJA

ORŁOWA RYMARZÓW 5:2

Do przerwy: 3:0. Bramki: 2. Bajzath, 39. Zd. Kadlčák, 65. T. Věčorek, 90. Urban, 93. Foerster – 70. Matrineau, 79. Jiřičný. Orłowa: Szarowski – A. Věčorek, Prčík, Hrdina, Skácelík – Bajzath (76. Siroký), Foerster, Kušnír, T. Věčorek (88. Trlifaj) – Zd. Kadlčák (84. Mišanec), Urban.

Fot. IVO DUDEK

W pojedynku główkowym obrońca Vladimír Staš (na pierwszym planie).

Slavia zanotowała dwie fazy wręcz genialnej gry, ale też jeden fragment, w trakcie którego trener Josef Jadrný bliski był zawału. – Nie upilnowaliśmy dwóch stałych fragmentów gry, aczkolwiek trenujemy to na treningach do upadłego – powiedział nam orłowski szkoleniowiec. Oprócz niebezpiecznych rzutów rożnych goście niewiele mieli do powiedzenia. Najpiękniejszą bramkę zdobył w 39. minucie Zdeněk Kadlčák, trafiając z 25. metra w okienko.

MIKULOWICE HAWIERZÓW 3:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 11. Hloušek, 27. Onciul, 80. K. Urban. Hawierzów: Pacanovský (46. Svatoš) – Valový, Sáblík, Aniol (62. Vala), Giňa – Pristáš, Dittrich, Husárik, Sittek – Voznica, Galajda.

Do Mikulowic, oprócz sędziów, nikt nie lubi przyjeżdżać. Indianie walczyli w sobotę z wiatrakami, ale też z własną psychiką. Błąd, który popełnił przy drugim golu Pacanovský, nie zdarza się nawet w rozgrywkach trampkarzy. Pierwszy gol padł po ewidentnym spalonym i ustawił przebieg meczu, którego scenariusz układali niedokładni sędziowie. Goście dogrywali w dziesiątkę (czk Dittrich), tak na wszelki wypadek.

Lokaty: 1. Zlin B 41, 2. Jakubczowice 40, 3. Szumperk 37,... 8. Orłowa 27, 15. Hawierzów 14 pkt.

JANUSZ BITTMAR

Ostatni krok bywa często najtrudniejszy

Piłkarzom ręcznym Banika Karwina nie udało się wczoraj po raz trzeci pokonać Dukli Praga i w serii półfinałowej prowadzą już tylko 2:1. Dukla oddała w poniedziałek cios, zachowując szansę na awans do finału Zubr Ekstraligi. Karwiniacy w wyjazdowym meczu nie powtórzyli szczypiorniaka z własnego parkietu, kiedy to rozbili Duklę 32:23. Chłodzona specjalnie na wczoraj butelka szampana musi zaczekać do czwartku, kiedy to Banik stanie u siebie przed kolejną szansą rozstrzygnięcia losów tego półfinału.

DUKLA – KARWINA 28:22

Do przerwy 12:12. Najwięcej bramek dla Karwiny: Petrovský 6, Ivanov, Šulc 3, Kružík 2, Faith 2, Sliwka 2, Hanták 2, Pavlíček 1.

Pierwszy kwadrans gry jeszcze nie wróżył problemów. Banik rozpoczął od dobrej gry w defensywie, trzymał też strzelców Dukli w dostatecznej odległości od bramki. Gospodarze nabrali jednak wiatru w żagle w końcówce pierwszej połowy, nie pozwalając Banikowi przed zejściem do szatni na uzyskanie komfortowego prowadzenia. – To był jeden z kluczowych momentów meczu – powiedział trener Dukli, Pavel Pauza. – Wynik 12:12 po pierwszej odsłonie dał nam realną szansę na zwycięstwo w tym spotkaniu – podkreślił. I rzeczywiście, bo po zmianie stron Dukla zaliczyła najlepszy mecz w tej serii. Banik stracił przewagę w strefie środkowej, gdzie słabo spisywali się Hanták z Šulcem, w dodatku w trakcie drugiej połowy kontuzji doznał kluczowy ofensywny zawodnik w karwińskiej ekipie, Vojtěch Petrovský. – Ostatni krok bywa najtrudniejszy – przyznał rozczarowany szkoleniowiec Karwiny, Jozef Hanták. – W odróżnieniu od poprzednich spotkań, tym razem szwankowała nam defensywa. Kiepsko zagraliśmy też w ataku pozycyjnym. Dukla wygrała zasłużenie – dodał.

W Pradze nie popisał się też zbytnio bramkarz Tomáš Mrkva, którego po kilku słabszych interwencjach zmienił w w 25. minucie drugiej połowy Jakub Lefan. Dukla nie miała problemów z formą swojego kluczowego golkipera. Tomáš Petržala należał do pierwszoplanowych postaci w zwycięskim zespole. **(jb)**

Wojtyna zapewnił Banikowi komplet punktów

M. WOJEWÓDZTWA

OLBRACHCICE FRENSZTAT 1:0

Do przerwy: 0:0. Bramka: Wojtyna. Olbrachcice: Hekera – Sikora, Neuman, Szmek, Vágner – Stachel, Miczka (73. Čubok), Smékal, Dorozlo (65. Wojtyna) – Goj, Horňáček (89. Kulhánek).

Banik uratował w 74. minucie Wojtyna, który w drugiej połowie należał do najlepszych piłkarzy w ekipie Tomáša Červenki. Po jego solowym rajdzie padła też jedyna bramka w meczu. Innych dobrych sytuacji nie wykorzystali Szmek, Neuman i Vágner.

PIOTROWICE FRYDLANT 3:0

Do przerwy: 1:0. Bramki: Bernátik, R. Bielan, Hanusek. Piotrowice: Mrkva – P. Klimek, Gill, Bernátik, R. Bielan – Kumpán (46. Hanusek), Lukan, Miko, Reichl – Šuster, Juroszek.

Piątoligowy pojedynek poprzedził mecz derbowy starszych trampkarzy pomiędzy Lokomotywą a Interem Piotrowice. Po dobrej grze młodzi piłkarze zremisowali 1:1. Dobry futbol zaprezentowała także seniorska ekipa Lokomotywy. Frydlant był bez szans, przegrywając od 15. minuty po strzale głową Bernátika. Na 2:0 poprawił Bielan, a wynik ustalił z dośrodkowania Juroszka ekwilibrystycznym uderzeniem z woleja Hanusek.

IRP CZ. CIESZYN P. POLOM 3:1

Do przerwy: 2:1. Bramki dla IRP: Mendrok, Fizek, Rác. IRP: Gradek – Lachowicz, Blažek, Rác, Popelka – Mendrok, Zabelka (75. Bela), Fizek (80. Pietroszek), Hradečný – Šmahaj, Javorek (65. Hromada).

Fot. MAREK SANTARIUS

Akrobatycznym skokiem popisuje się napastnik Olbrachcic Jaroslav Goj.

Dwa lata czekali piłkarze IRP na zwycięstwo z zespołem SC Pusta Polom. W poprzednich czterech meczach zawsze padł remis 1:1. Tym razem cieszyniacy nie pozostawili nic przypadkowi. Na 1:0 trafił z 30 m Mendrok, na 2:0 strzałem głową Fizek, trzeciego gola zaś dołączył z karnego Rác (za podcięcie Šmahaja).

HRADEC N. M. BOGUMIN 5:0

Do przerwy: 4:0. Bramki: Štybar 2, Černý, Martinák, Režnar. Bogumin: Šajer – Pluta, Prokš, Košťál, Tvrdý – Ciesarik, Štverka, Kubinski, Bajer – Kratka, Gábor.

Boguminiacy zaliczyli fatalne spotkanie. – W 45. minucie praktycznie było po meczu – powiedział nam trener gości, Martin Kempný. Bogumiński pseudo-futbol z mnóstwem dziecinnych błędów mógł się podobać tylko kibicom gospodarzy.

Lokaty: 1. Liskowiec 47, 2. Czeladna 33, 3. Piotrowice 33,... 9. Cz. Cieszyn 26, 13. Bogumin 21, 15. Olbrachcice 16 pkt.

I A KLASA

Stonawa – Libhošť 5:2, Lutynia Dolna – Stara Biela 3:1, Bruszperk – Sucha Góra 1:1, Janowice – Śmiłowice 2:0, Vlčovice – Dziećmorowice 2:3, Bystrzyca – Herzmanice 0:2. Lokaty: 1. Dziećmorowice 35, 2. Janowice 32, 3. Stara Biela 31, 4. Sucha Górna 29,... 6. Bystrzyca 20, 8. Stonawa 18, 9. Śmiłowice 18, 11. Lutynia Dolna 17 pkt.

I B KLASA

Mosty – Gnojnik 3:2, Nydek – I. Piotrowice 1:0, Gródek – Dobra 2:3, Karwina B – Oldrzychowice 4:2, Niebory – Wędrynia 1:0, Jabłonków – Sedliszcze 4:0, Szenow – Datynie Dolne 2:0. Lokaty: 1. Karwina B 37, 2. Mosty 32, 3. Szenow 28 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

ČSAD Hawierzów – Cierlicko 1:1, Sj Pietwałd – Żuków G. 3:1, Dąbrowa – F. Orłowa 7:0, G. Błędowice – Wierzniowice 2:3, Sj Rychwałd – Zabłocie 1:1, Bogumin B – TJ Pietwałd 3:0. Lokaty: 1. Cierlicko 30, 2. G. Błędowice 27, 3. Dąbrowa 21 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Metylowice – Nawsie 1:2, Piosek – Palkowice 4:0, Bukowiec – Dobratice 2:4. Lokaty: 1. Frydek-Mistek 40, 2. Palkowice 35, 3. Dobratice 31 pkt. **(jb)**